

Udskriftsdato: 25. maj 2026 (Gældende)

Jernbanelov

Ministerium: Transportministeriet

Journalnummer: Transportmin., j.nr. 2010-4523 og 2015-1211

Jernbanelov¹⁾

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Formål

§ 1. Lovens formål er at fastlægge rammerne for skinnebåren trafik, herunder at sikre, at jernbanetransport tilrettelægges og gennemføres under hensyn til sikkerhed, fremkommelighed og god samfundsøkonomi. Lovens rammer supplerer og udmønter retsakter fastsat af Den Europæiske Union, således at den danske jernbane sikres optimale vilkår for fortsat udvikling samt vækst i gods- og passagertransport.

Stk. 2. Loven skal i overensstemmelse med de formål, der er nævnt i stk. 1, særlig skabe klare rammer for jernbanens forskellige aktører og for passagerernes adgang til jernbanen, fremme anlæg og fornyelse af jernbaner, sikre en effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer og skabe konkurrence på markedet.

Kapitel 2

Anvendelsesområde og definitioner

§ 2. Loven gælder for jernbaner, herunder bybaner, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. For veteranbaner gælder alene kapitel 8.

Stk. 3. Bybaner er ikke omfattet af kapitel 3, §§ 10, 17 og 18 og § 53, stk. 3.

Stk. 4. Ud over de bestemmelser, der er angivet i stk. 3, er metro og letbaner ikke omfattet af §§ 20-22 og 66-68.

Stk. 5. Privatbaner er ikke omfattet af kapitel 3 og § 17. Transportministeren kan dog bestemme, at kapitel 3 og § 17 helt eller delvis skal gælde for privatbaner.

Stk. 6. Loven gælder ikke for privatejet jernbaneinfrastruktur og køretøjer, der udelukkende bruges på denne infrastruktur til ejerens egen godstransport.

§ 3. I denne lov forstås ved:

- 1) Anlægsmyndighed: Bygherren på et jernbaneanlægsprojekt.
- 2) Ansøger: Enhver fysisk eller juridisk person, herunder jernbanevirksomheder, som har en almennyttig eller forretningsmæssig interesse i at købe eller reservere infrastrukturkapacitet.
- 3) Bybane: Metro, letbaner og S-baner, som udfører transport i byer og forstæder.
- 4) Infrastrukturforvalter: Ethvert organ eller enhver virksomhed, der er ansvarlig for anlæg, vedligeholdelse og forvaltning, herunder trafikstyring, af jernbaneinfrastruktur.
- 5) Jernbaneinfrastruktur: Infrastrukturelementer som defineret i bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneanlægsområde, som hører til hoved- og sidesporene med undtagelse af spor inden for reparationsværksteder eller lokomotivremiser eller private sportilslutninger.
- 6) Jernbanevirksomhed: En virksomhed, hvis hovedaktivitet består i godstransport eller passagertransport på jernbane, og som er forpligtet til at sørge for trækraften, eller en virksomhed, der kun leverer trækraft.
- 7) Veteranbane: Jernbanedrift, der gennem en begrænset personbefordring fortrinsvis drives for at tilgode jernbanehistoriske og turistmæssige formål, og som ikke primært tilsigter at dække et trafikalt behov.

Kapitel 3

Markedsadgang

Adgang til jernbaneinfrastrukturen

§ 4. Ansøgere har lige adgang til på ikkediskriminerende vilkår at søge om at købe eller reservere infrastrukturkapacitet på statens jernbaneinfrastruktur, jernbaneinfrastruktur ejet af A/S Storebælt eller A/S Øresund og anden jernbaneinfrastruktur beliggende på den danske del af det transeuropæiske transportnet (TEN-T-nettet) samt adgang til stationer, kombiterminaler, rangerfaciliteter og jernbanerelaterede serviceydelser i tilknytning hertil.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte regler om begrænsning af retten til at medtage passagerer fra én station til en anden, hvor udøvelsen af denne ret vil skabe ubalance i den økonomiske ligevægt i en kontrakt om offentlig tjeneste.

Adgang til stationer, kombiterminaler og jernbanerelaterede servicefaciliteter

§ 5. Forvaltere af stationer tildeler uden forskelsbehandling jernbanevirksomheder betjeningskapacitet på stationer og tilhørende faciliteter, der ligger på de baneafsnit, som jernbanevirksomheden befærder.

Stk. 2. Forvaltere af kombiterminaler tildeler uden forskelsbehandling og mod betaling jernbanevirksomheder betjeningskapacitet på kombiterminaler. Tildeling sker i samarbejde med den infrastrukturforvalter, der forvalter det baneafsnit, hvorved kombiterminalerne er beliggende.

Stk. 3. Forvaltere af jernbanerelaterede servicefaciliteter tildeler uden forskelsbehandling og mod betaling jernbanevirksomheder betjeningskapacitet til de pågældende faciliteter og deri leverede ydelser.

Stk. 4. Forvaltere som angivet i stk. 1-3 og 5 reserverer uden forskelsbehandling betjeningskapacitet i tilknytning til tildelt jernbaneinfrastruktur til ansøgere, der ikke er jernbanevirksomheder.

Stk. 5. I havne, hvortil der er knyttet jernbaneaktiviteter og dertil hørende faciliteter til omladning, gælder tilsvarende bestemmelser for betjeningskapacitet som angivet i stk. 1-3.

Stk. 6. Transportministeren fastsætter regler om betaling for tildeling af betjeningskapacitet på stationer, jf. stk. 1, på statens jernbaneinfrastruktur og jernbaneinfrastruktur ejet af A/S Storebælt eller A/S Øresund, herunder om betaling for at stille billetsalgsudstyr til rådighed. På stationer på jernbaneinfrastruktur, der ikke ejes af staten, kan forvaltere af stationer fastsætte krav om, at tildeling af betjeningskapacitet sker mod betaling.

Stk. 7. Transportministeren fastsætter nærmere regler om forvaltning af og adgang til stationer, kombiterminaler og jernbanerelaterede servicefaciliteter og heri leverede ydelser.

§ 6. Hvis forvaltere af de faciliteter, der er nævnt i § 5, stk. 1-3 og 5, samtidig kontrolleres direkte eller indirekte af en jernbanevirksomhed, der har en dominerende stilling på jernbanetransportmarkedet, hvor faciliteten benyttes, skal tildelingen efter § 5 forvaltes uafhængigt af den pågældende virksomhed.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om forhold efter stk. 1, herunder regler om særskilte regnskaber.

§ 7. Såfremt en servicefacilitet, der er omfattet af § 5, ikke har været benyttet i mindst 2 år i træk og en jernbanevirksomhed over for ejeren eller forvalteren af faciliteten på grundlag af et påvist behov har tilkendegivet interesse for adgang hertil, skal ejeren offentliggøre, at faciliteten kan leases eller lejes helt eller delvis som jernbanefacilitet. Dette gælder dog ikke, såfremt ejeren eller forvalteren af servicefaciliteten kan godtgøre, at en igangværende omstillingsproces forhindrer jernbanevirksomheder i at benytte den.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om leasing- eller lejeforhold efter stk. 1.

Regnskaber

§ 8. Jernbanevirksomheder skal føre og offentliggøre særskilte driftsregnskaber og balancer for aktiviteter i forbindelse med jernbanegodstransport og for aktiviteter i forbindelse med passagertransport. Offentlige midler, der udbetales til aktiviteter i forbindelse med transporttjenester som led i offentlig tjeneste, skal figurere særskilt i de relevante regnskaber, og de må ikke overføres til aktiviteter i forbindelse med andre transporttjenester eller anden form for aktivitet.

Stk. 2. Regnskaberne vedrørende de forskellige aktivitetsområder, der henvises til i stk. 1, skal føres således, at det er muligt at overvåge forbuddet mod overførsel af offentlige midler, der er betalt til ét aktivitetsområde, til et andet og at overvåge anvendelsen af overskud fra andre forretningsaktiviteter.

Stk. 3. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om virksomhedernes pligt til at føre og offentliggøre særskilte regnskaber, jf. stk. 1 og 2.

Kapitel 4

Krav til virksomheder på jernbaneområdet

§ 9. Drift af jernbanevirksomhed i Danmark kræver tilladelse, der udstedes af Trafikstyrelsen. Trafikstyrelsen kan suspendere, ændre eller tilbagekalde tilladelser, der er udstedt til jernbanevirksomhederne.

Stk. 2. Trafikstyrelsen underretter Det Europæiske Jernbaneagentur ved udstedelse, suspension, ændring eller tilbagekaldelse af tilladelser til jernbanevirksomheder.

Stk. 3. Tilladelser udstedt af andre medlemsstater i Den Europæiske Union i medfør af EU-regler gælder i Danmark.

Stk. 4. Transportministeren fastsætter nærmere regler om krav til at opnå en tilladelse til at drive jernbanevirksomhed efter stk. 1, herunder krav om hæderlighed, finansiel kapacitet, faglige kompetencer og forsikring til dækning af erstatningsansvar.

Stk. 5. Transportministeren fastsætter endvidere regler om udstedelse, fornyet vurdering, suspension, vilkår, ændring, tidsbegrænsning eller tilbagekaldelse af tilladelser efter stk. 1.

§ 10. Ansøgere, der ikke er jernbanevirksomheder, skal have en godkendelse af infrastrukturforvalteren for at kunne reservere jernbaneinfrastrukturkapacitet på et givet tidspunkt på infrastrukturforvalterens baneafsnit.

Stk. 2. Banedanmark fastsætter nærmere regler om vilkår for godkendelse af ansøgere, jf. stk. 1.

Stk. 3. Infrastrukturforvaltere, der stiller jernbaneinfrastruktur til rådighed for andre, kan ligeledes fastsætte vilkår for godkendelse af ansøgere, jf. stk. 1.

§ 11. Transportministeren kan fastsætte regler om sikkerhedscertificering af virksomheder og personer, som udfører opgaver for jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere, herunder regler om forsikring for disse virksomheder og personer.

§ 12. Transportministeren kan bestemme, at de virksomheder, der udsteder certifikater til ihæندهavere af køretøjer, vedligeholdelsesenheder eller værksteder m.v. i henhold til EU-regler, skal være omfattet af en akkrediteret ordning.

Stk. 2. Transportministeren fastsætter nærmere regler om akkrediteringsordningen efter stk. 1, herunder om krav til certificering og underretning om akkreditering.

Forretningsbetingelser, kontrolafgifter og færdselsregler

§ 13. Jernbanevirksomheder skal udarbejde forretningsbetingelser om virksomhedernes regler vedrørende befordring, herunder erstatningsansvar over for passagerer ved skader på bagage. Forretningsbetingelserne skal endvidere gengive reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om jernbangepassagerers rettigheder og forpligtelser og reglerne om erstatning i forbindelse med national godstransport. Forretningsbetingelserne skal anmeldes til Trafikstyrelsen.

Stk. 2. Jernbanevirksomheders forretningsbetingelser skal være offentligt tilgængelige.

§ 14. Jernbanevirksomheder kan opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel.

Stk. 2. Kontrolafgifter og ekspeditionsgebyrer som nævnt i stk. 1 inddrives efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan inddrive skyldige beløb ved modregning i overskydende skat.

Stk. 3. Passagerer, der ikke er i besiddelse af gyldig rejsehjemmel, har pligt til på forlangende at forevise legitimation for jernbanevirksomhedens personale med henblik på at fastslå passagerens identitet.

Stk. 4. Transportministeren fastsætter nærmere regler om jernbanevirksomhedens adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr, jf. stk. 1.

§ 15. Jernbanevirksomhederne skal overholde infrastrukturforvalterens krav til færdsel, jf. § 19, stk. 1.

Kapitel 5

Infrastruktur og infrastrukturforvaltning

Banedanmark

§ 16. Banedanmark forvalter statens jernbaneinfrastruktur.

Stk. 2. Banedanmark er bortset fra opgaver vedrørende vedligeholdelse og reinvestering infrastrukturforvalter for jernbanedelen på den faste forbindelse over Storebælt og på de danske jernbanetilslutningsanlæg til den faste forbindelse over Øresund (Kastrupbanen og Vigerslevbanen).

Stk. 3. Banedanmark varetager kapacitetstildeling og trafikstyring på jernbaneinfrastruktur ejet af A/S Femern Landanlæg.

Stk. 4. Banedanmark kan endvidere varetage kapacitetstildeling på jernbaneinfrastruktur ejet af Femern A/S.

Stk. 5. Banedanmark kan forvalte anden jernbaneinfrastruktur i henhold til aftale med infrastrukturejeren.

Kapacitetstildeling

§ 17. Infrastrukturforvalteren tildeler infrastrukturkapacitet på baneafsnit, som denne forvalter.

Stk. 2. I de tilfælde, hvor der foreligger modstridende ønsker om infrastrukturkapacitet på et baneafsnit, fordeler infrastrukturforvalteren kapaciteten efter nærmere regler fastsat af transportministeren, jf. stk. 5.

Stk. 3. Der gives fortrinsret til godstrafik i internationale godstogskorridorer i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et europæisk banenet med henblik på konkurrencebaseret godstransport og derefter til trafik udført som offentlig tjeneste.

Stk. 4. Kapacitet, som ikke er fordelt i henhold til stk. 3, fordeles til ansøgende jernbanevirksomheder således, at

- 1) der tages hensyn til virksomhedernes hidtidige kapacitetsrettigheder,
- 2) der inden for nærmere fastsatte rammer stilles kapacitet til rådighed for jernbanevirksomheder, som for første gang ansøger om rettigheder til baneafsnittet, og
- 3) jernbaneinfrastrukturen i øvrigt udnyttes på den samfundsmæssigt mest hensigtsmæssige måde.

Stk. 5. Transportministeren fastsætter nærmere regler om fordeling af infrastrukturkapacitet, jf. stk. 2-4.

Oplysninger om infrastrukturen og adgang hertil

§ 18. Infrastrukturforvaltere udarbejder og offentliggør årligt en netredegørelse, der beskriver karakteren af den jernbaneinfrastruktur, der er til rådighed for jernbanevirksomhederne og ansøgerne, og beskriver vilkårene for jernbanevirksomhedernes og ansøgernes adgang til jernbaneinfrastrukturen, herunder om afgifter og jernbanevirksomhedernes betaling for benyttelse af jernbaneinfrastrukturen, jf. § 21.

Stk. 2. Netredegørelsen indeholder ligeledes oplysninger om vilkårene for jernbanevirksomhedernes og ansøgernes adgang til servicefaciliteter, der er omfattet af § 5, og oplysninger om levering af ydelser i disse faciliteter eller henviser til en hjemmeside, hvor oplysningerne fremgår.

Stk. 3. Vilkår for godkendelse af ansøgere, som Banedanmark og infrastrukturforvaltere fastsætter efter § 10, stk. 2 og 3, gengives i netredegørelsen.

Stk. 4. Transportministeren fastsætter nærmere regler om netredegørelsen, der er nævnt i stk. 1 og 2, herunder om tidspunkt for offentliggørelse og retningslinjer for netredegørelsen.

§ 19. Infrastrukturforvalteren offentliggør sine krav til færdsel på baneafsnit, som denne forvalter.

Stk. 2. Infrastrukturforvalteren skal stille de tekniske forskrifter, der er nødvendige for kørslen på et baneafsnit, til rådighed for jernbanevirksomhederne.

Stk. 3. Transportministeren kan pålægge infrastrukturforvalteren at afgive tekniske og statistiske oplysninger om den jernbaneinfrastruktur, som vedkommende forvalter, herunder oplysninger om jernbanevirksomhedernes trafik på jernbaneinfrastrukturen. Transportministeren bestemmer den form, hvori oplysningerne skal afgives.

§ 20. I forbindelse med tildeling af infrastrukturkapacitet indgår infrastrukturforvalteren kontrakt med jernbanevirksomheden om samarbejdsrelationer og betingelser for benyttelse af jernbaneinfrastrukturen. Kontrakten skal indeholde en præstationsordning, der kan omfatte bestemmelser om bonus og om bod for togforsinkelser og for manglende overholdelse af aftalens bestemmelser.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om betingelser for benyttelse af jernbaneinfrastrukturen, jf. stk. 1.

§ 21. Transportministeren fastsætter regler om jernbanevirksomhedernes betaling for at benytte statens jernbaneinfrastruktur.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte regler om en kompensationsordning, der kan understøtte konkurrencemæssig ligestilling af jernbanegodstransport med andre former for godstransport.

Stk. 3. Transportministeren kan bestemme, at jernbanevirksomheder mod særskilt betaling kan købe særlige ydelser af infrastrukturforvalteren, der ikke er omfattet af betaling i stk. 1, herunder forvarmning af passagertog.

§ 22. Lov om elforsyning finder ikke anvendelse på Banedanmarks elforsyningsaktiviteter.

Stk. 2. Banedanmark forsyner jernbanevirksomhederne med kørestrøm. Transportministeren fastsætter nærmere regler herfor.

Drift og trafikstyring

§ 23. Infrastrukturforvalteren har ansvaret for en sikker trafikstyring på den del af jernbaneinfrastrukturen, som denne forvalter.

Stk. 2. Ønsker en infrastrukturforvalter, at ansvaret for trafikstyringen skal varetages af en anden virksomhed, skal Trafikstyrelsen godkende dette. Trafikstyrelsen kan fastsætte vilkår herfor.

Sikring af baneafsnittet og driften på sporene

§ 24. Der kan ikke uden tilladelse fra infrastrukturforvalteren

- 1) foretages udgravninger eller opfyldninger eller anbringes materiel eller materialer i en sådan nærhed af infrastrukturforvalterens område, at der derved kan opstå fare for driften,
- 2) føres ledninger over, under eller langs med banen,
- 3) ledes vand til banen eller dennes grøfter, herunder ved opstemning, eller
- 4) foretages arbejder i niveauoverkørsler.

§ 25. Infrastrukturforvalteren kan kræve træer og anden beplantning på, over og ved baneareal fjernet, nedskåret, opstammet eller studset, når banens vedligehold eller hensynet til togdriften gør det nødven-

digt. Efterkommes infrastrukturforvalterens krav ikke inden for en fastsat frist, kan infrastrukturforvalteren lade arbejdet udføre på ejerens bekostning.

§ 26. Inden for nærmere angivne afstande, der fastsættes af transportministeren, jf. stk. 3, skal rummet over og på begge sider af alle spor, der ligger på havneområde uden at være bestemt afgrænset fra dette, samt alle spor, der ligger i vej, gade eller plads, der er åben for almindelig færdsel, holdes fri for faste og løse genstande.

Stk. 2. § 24 gælder tilsvarende for de spor, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Transportministeren fastsætter nærmere regler om de forhold, der er nævnt i stk. 1, og om forhold, der i øvrigt måtte findes fornødne til sikring af driften på sporene.

§ 27. Infrastrukturforvalteren etablerer, vedligeholder og nedtager egne hegn, herunder fastsætter hegstyper, på baneafsnit, der forvaltes af den pågældende.

§ 28. Hævd kan ikke vindes over arealer, der i matriklen er registreret som jernbanearealer.

Infrastrukturens ensartethed og sikkerhed

§ 29. Transportministeren kan fastsætte regler om anlæg, vedligeholdelse, drift og nedlæggelse af jernbaneinfrastruktur, herunder om jernbaneinfrastrukturens forhold til omgivelserne, om entreprisbetingelser og om sådanne forhold, som i øvrigt er af betydning for jernbaneinfrastrukturens ensartethed og sikkerhed.

Kapitel 6

Ekspropriation og anlæg af baner

Ekspropriation m.v.

§ 30. Transportministeren kan til statslige anlæg, når det er nødvendigt af hensyn til almenvellet, iværksætte eller, for så vidt angår ikkestatslige anlæg, tillade, at anlægsmyndigheden iværksætter ekspropriation til de formål, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 2. Ekspropriation i henhold til stk. 1 kan ske til

- 1) nyanlæg af jernbaner,
- 2) udvidelse eller ændring af eksisterende jernbaneanlæg,
- 3) nyanlæg, udvidelse eller ændring af veje i forbindelse med anlæg efter nr. 1 og 2,
- 4) sikring og regulering af færdslen ved krydsninger mellem veje og jernbaner,
- 5) vedligehold af jernbaneanlæg, nødvendige supplerende foranstaltninger og fyldtagning,
- 6) foranstaltninger af hensyn til udnyttelse, betjening, sikring, synlighed og drift på hensigtsmæssig måde af de anlæg, der er nævnt i nr. 1-5, herunder til etablering af fornødne adgangsveje, arbejdsarealer, garager, værksteder, administrationsbygninger, signaler, kørestrømsanlæg og sikringsanlæg, eller
- 7) klimarelaterede afværgeforanstaltninger, herunder ved etablering af regnvandsbassiner, kontrollerede oversvømmelser og etablering og vedligeholdelse af dræn- og afvandingsanlæg samt sikring af grundvand.

Stk. 3. Transportministeren kan ved ekspropriation efter stk. 1 pålægge ejendomme servitutter, herunder om eldrift, med heraf følgende rådighedsindskrænkninger.

Stk. 4. Ekspropriation efter stk. 1-3 sker efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 5. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 4 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

§ 31. En ekspropriationskommission, der er nedsat i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, kan træffe beslutning om lukning af niveauoverkørsler eller lukning af adgang til jernbanestrækninger, selv om der ikke i forbindelse hermed foretages ekspropriation med

henblik på en afløsningsforanstaltning. Eventuelle erstatningsspørgsmål afgøres efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

§ 32. Infrastrukturforvalteren kan til forebyggelse af snedriver på jernbaner lade opstille flyttelige sneskærme eller træffe lignende midlertidige foranstaltninger. Skader, der herved forvoldes på de pågældende ejendomme, hvorpå foranstaltningerne iværksættes, eller andre ejendomme, erstattes. Erstatning fastsættes ved taksation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, hvis der ikke kan indgås aftale med ejeren herom.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden i henhold til stk. 1.

§ 33. Transportministeren kan efter anmodning fra ejeren i særlige tilfælde overtage en ejendom, der berøres særlig indgribende af en projekterings- eller anlægsaktivitet i forbindelse med projekteringen eller anlægget af nye statslige baneanlæg eller ændring af eksisterende statslige baneanlæg, før tidspunktet for de ordinære ekspropriationer, hvis ejendommen ikke kan afhændes på normale vilkår. Ikke-statslige anlægsmyndigheder kan på samme betingelser som i 1. pkt. overtage en ejendom, idet anlægsmyndigheden afholder alle omkostningerne hertil.

Stk. 2. Hvis transportministeren afslår ejerens anmodning efter stk. 1, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 3. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 2 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

Byggelinjer og forbud

§ 34. Transportministeren kan pålægge byggelinjer, når det er nødvendigt for at sikre gennemførelsen af nye statslige eller ikkestatslige baneanlæg eller ændringer af eksisterende statslige eller ikkestatslige baneanlæg.

Stk. 2. Byggelinjer efter stk. 1 kan pålægges for en periode af højst 10 år. Byggelinjepålægget kan én gang ved et nyt pålæg forlænges med indtil 10 år.

Stk. 3. På ejendomme, der ligger inden for byggelinjen, må der ikke uden tilladelse fra transportministeren opføres ny bebyggelse eller tilbygning til eksisterende bebyggelse, foretages væsentlige forandringer i eksisterende bebyggelse, genopføres nedbrændt eller nedrevet bebyggelse eller etableres andre anlæg og indretninger af blivende art.

§ 35. Transportministeren skal offentliggøre byggelinjepålæg efter § 34. Transportministeren skal endvidere sende meddelelse til de ejere og brugere, hvis ejendomme direkte berøres af pålægget, og hvis adkomst fremgår af tingbogen.

Stk. 2. Byggelinjepålægget skal tinglyses med angivelse af hjemmel, når klagefristen, der fastsættes efter § 113, er udløbet eller afgørelse af eventuel klagesag er truffet.

Stk. 3. Klage over en afgørelse om byggelinjepålæg fritager ikke klageren for at efterkomme pålægget. Klagemyndigheden kan dog bestemme, at klagen skal have opsættende virkning.

Stk. 4. Pålagte byggelinjepålæg skal respekteres af enhver fra datoen for pålæggets offentliggørelse, uanset hvornår rettighederne er erhvervet.

Stk. 5. Inden byggearbejder iværksættes på en ejendom, hvorpå der er pålagt byggelinjer i henhold til § 34, skal byggherren indhente oplysning hos transportministeren om, hvorvidt arbejdets udførelse vil komme i strid med byggelinjepålægget.

§ 36. Transportministeren kan nedlægge forbud mod, at der på en ejendom, der berøres af planlægningen af de anlæg, der er nævnt i § 34, stk. 1, foretages de foranstaltninger, der er nævnt i § 34, stk. 2, inden der eventuelt pålægges byggelinjer efter § 34, stk. 1.

Stk. 2. Et forbud efter stk. 1 kan kun nedlægges for en periode af 1 år og kan ikke nedlægges mere end én gang.

Stk. 3. Inden en kommunalbestyrelse giver tilladelse til byggeri eller andre retlige eller fysiske foranstaltninger, som må forventes at komme i strid med byggelinjen for anlægget, som er under planlægning eller er planlagt, men endnu ikke er sikret ved et byggelinjepålæg, skal kommunalbestyrelsen give transportministeren oplysning herom. Hvis transportministeren ikke inden 2 måneder efter at have modtaget en sådan oplysning nedlægger forbud efter stk. 1, kan tilladelsen gives.

Stk. 4. Transportministeren skal offentliggøre forbud efter stk. 1. Transportministeren skal endvidere sende meddelelse til de ejere og brugere, hvis ejendomme direkte berøres af forbuddet, og hvis adkomst fremgår af tingbogen.

Stk. 5. Et forbud efter stk. 1 skal respekteres af enhver fra datoen for forbuddets offentliggørelse, uanset hvornår deres rettigheder er erhvervet.

Stk. 6. Klage over en afgørelse om forbud fritager ikke klageren for at efterkomme forbuddet. Klagemyndigheden kan dog bestemme, at klagen skal have opsættende virkning.

§ 37. Transportministeren kan efter anmodning fra ejeren overtage en ejendom mod erstatning, hvis ejendommen er pålagt byggelinjer efter § 34 og ejeren afskæres fra en udnyttelse af ejendommen, der er økonomisk rimelig og forsvarlig under hensyn til ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed, og som svarer til den udnyttelse, der finder sted af andre tilgrænsende eller omliggende ejendomme. Ikkestatslige anlægsmyndigheder kan på samme betingelser som i 1. pkt. overtage en ejendom, idet anlægsmyndigheden afholder alle omkostningerne hertil.

Stk. 2. Ejeren af en ejendom, der i ikke uvæsentligt omfang er pålagt byggelinjer efter § 34, kan på ethvert tidspunkt desuden kræve, at transportministeren overtager ejendommen mod erstatning, når byggelinjerne hindrer afhændelse af ejendommen på normale vilkår og ejeren af særlige personlige grunde ønsker at afstå ejendommen før det tidspunkt, hvor der kan foretages ekspropriation. Ikkestatslige anlægsmyndigheder kan på samme betingelser som i 1. pkt. overtage en ejendom, idet anlægsmyndigheden afholder alle omkostningerne hertil.

Stk. 3. Udgør det areal, der er pålagt byggelinjer efter § 34, kun en del af en ejendom, kan ejeren kræve hele ejendommen overtaget, hvis den tilbageværende del af ejendommen bliver så lille eller af en sådan beskaffenhed, at ejendommen ikke skønnes hensigtsmæssigt at kunne bevares som selvstændig ejendom eller udnyttes på rimelig måde. Tilsvarende gælder, hvis byggelinjepålægget hindrer afhændelse af hele ejendommen på normale vilkår i de situationer, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. Hvis transportministeren afslår ejerens anmodning efter stk. 1, eller hvis der ikke kan opnås enighed om prisen for ejendommens overtagelse, henvises sagen til ekspropriations- og taksationsmyndighederne i henhold til lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Stk. 5. Ved erstatningsfastsættelsen efter stk. 4 finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

Forundersøgelser

§ 38. Transportministeren har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til en privat ejendom med henblik på at foretage jordbundsundersøgelser, opmålinger, afmærkninger og andre undersøgelser af udendørsarealer for at foretage undersøgelser og projektering af nye baneanlæg eller ændringer af eksisterende baneanlæg samt klimarelaterede afværgeforanstaltninger.

Stk. 2. Transportministeren skal mindst 14 dage før gennemførelsen af forberedende undersøgelser efter stk. 1 give skriftligt besked til de berørte grundejere eller brugere. Hvis dette ikke er muligt, skal oplysning om de forberedende undersøgelser offentliggøres i lokale medier el.lign.

Stk. 3. Transportministeren kan under samme betingelser som nævnt i stk. 1 lade foretage arkæologiske forundersøgelser.

Stk. 4. Transportministeren skal mindst 28 dage før gennemførelsen af arkæologiske forundersøgelser efter stk. 3 give skriftlig besked til de berørte grundejere eller brugere. Hvis dette ikke er muligt, skal oplysning om de arkæologiske forundersøgelser offentliggøres i lokale medier el.lign.

Stk. 5. Erstatning for skader og ulempe, som påføres ved undersøgelser efter stk. 1 og 3, fastsættes efter almindelige erstatningsregler. I tilfælde af uenighed mellem skadelidte og transportministeren fastsættes erstatningen efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Ved erstatningsfastsættelsen finder § 103 i lov om offentlige veje m.v. anvendelse.

Kapitel 7

Bybaner

§ 39. Transportministeren kan fastsætte særlige regler om bybaner, herunder beløbsstørrelser for ansvarsforsikring, indberetning, kørestrøm, drifts- og trafikstyringsregler, tekniske krav og helbreds- og kompetencekrav for bybaneførere.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte regler om særlige forhold for letbaner, der er skinnebåren trafik, som både kan køre i vej efter færdselslovens regler og i eget tracé. Sådanne regler fastsættes efter forhandling med justitsministeren, hvis de regulerer forhold af betydning for kørsel på områder omfattet af færdselslovens § 1.

Kapitel 8

Veteranbaner

§ 40. Drift af veteranbaner samt udførelse af veterantogskørsel kræver tilladelse fra Trafikstyrelsen.

Stk. 2. Trafikstyrelsen udsteder tilladelse, jf. stk. 1, og fører tilsyn med drift af veteranbaner og med udførelse af veterantogskørsel, jf. dog stk. 6.

Stk. 3. Trafikstyrelsen kan stille krav om, at der for veteranbanens regning udføres eller kræves udført afprøvninger, målinger og kontrol. Trafikstyrelsen kan endvidere forlange udtalelser fra veteranbanens ledelse og medarbejdere og kræve nødvendig dokumentation udleveret.

Stk. 4. §§ 48, 62 og 63 gælder tilsvarende for niveauoverkørsler på veteranbanerne.

Stk. 5. § 81 gælder tilsvarende i det tilfælde, hvor der udføres veterantogskørsel på det åbne jernbanelinje-net.

Stk. 6. Transportministeren kan udpege sagkyndige private virksomheder eller personer til at føre tilsyn med drift af veteranbanerne og med udførelse af veterantogskørsel.

Stk. 7. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om drift af veteranbaner, godkendelse af køretøjer og jernbaneinfrastruktur og udførelse af veterantogskørsel, herunder om kriterier for udstedelse af tilladelser, sikkerhedsmæssige forhold, forsikringsmæssige forhold, helbreds- og kompetencekrav, indberetninger, undersøgelser af ulykker, klageadgang og påbud og forbud.

Stk. 8. Transportministeren kan fastsætte særlige regler i det tilfælde, hvor der udføres veterantogskørsel på det åbne jernbanelinje-net, herunder om godkendelse af veterantogskøretøjer samt krav til helbred og uddannelse af fører af veterantog.

Kapitel 9

Ordensbestemmelser

Ophold m.v. på infrastrukturforvalterens og jernbanevirksomhedens område

§ 41. Infrastrukturforvalterens og jernbanevirksomhedens område omfatter stationsområder, banelinjer med tilhørende skråninger, banketter og grøfter, broer, tunneler, højbaner, arbejdspladser og andre anlæg, tog og andre køretøjer og forpladser og adgangsveje til stationer og jernbanefærgesteder, hvor disse ejes af jernbanevirksomheden eller ejes eller forvaltes af infrastrukturforvalteren.

§ 42. Enhver, der søger adgang til eller opholder sig på de områder, der er nævnt i § 41, og som er åbne for offentligheden, skal rette sig efter de forskrifter til opretholdelse af orden og sikkerhed, der meddeles

af virksomhedens personale, eller som ved opslag eller på anden hensigtsmæssig måde er bekendtgjort af virksomheden.

Stk. 2. Politiet skal efter anmodning bistå jernbanevirksomheden eller infrastrukturforvalteren med håndhævelsen af de ordens- og sikkerhedsbestemmelser, der gælder på områder nævnt i § 41.

§ 43. Uden den pågældende jernbanevirksomheds eller infrastrukturforvalters tilladelse må ingen tage ophold i erhvervsøjemed, optage film eller fotografere i erhvervsøjemed eller til undervisningsbrug, foretage indsamlinger, omdele tryksager el.lign. på de områder, der er nævnt i § 41.

§ 44. Reklamer og andre indretninger må ikke være anbragt således, at de er til ulempe for opfattelsen af signaler på banearialet.

§ 45. Det er forbudt at stige på tog, når dørene er under lukning, og at hindre den automatiske dørlukning i tog.

Stk. 2. Der må ikke kastes affald eller andre genstande ud fra tog.

Stk. 3. Nødbremsen i tog og nødstop på perron må kun benyttes i nødstilfælde.

§ 46. Ingen må færdes eller lade dyr færdes på de områder, der er nævnt i § 41, og som ikke er åbne for offentligheden, uden infrastrukturforvalterens eller jernbanevirksomhedens tilladelse.

§ 47. Enhver, der overtræder bestemmelserne i § 42, stk. 1, og §§ 43, 45 og 46, kan af virksomhedens personale bortvises og om fornødent fjernes fra virksomhedens område.

Krydsende trafik i niveauoverkørsler, der ikke er åbne for almindelig færdsel

§ 48. Ved passage af niveauoverkørsler, der ikke er åbne for almindelig færdsel, skal der udvises særlig forsigtighed.

Stk. 2. Uvedkommende må ikke benytte niveauoverkørsler, der ikke er åbne for almindelig færdsel.

Stk. 3. Transportministeren fastsætter nærmere regler om passage og benyttelse af niveauoverkørsler, der ikke er åbne for almindelig færdsel.

Kapitel 10

Erstatning, forsikring og farligt gods

§ 49. Jernbanevirksomheden skal erstatte skader på passagerer og tab af forsørger ved dødsfald, hvis skaden eller dødsfaldet er en følge af en begivenhed i forbindelse med jernbanebefordring under passagerens ophold i tog eller under dennes ind- eller udstigning, jf. dog § 50, stk. 1.

Stk. 2. Jernbanevirksomheden skal endvidere erstatte skader på og tab af genstande, som passageren medfører som håndbagage, hvis skaden er en følge af en begivenhed i forbindelse med jernbanebefordring under passagerens ophold i tog eller under dennes ind- eller udstigning, jf. dog § 50, stk. 2.

Stk. 3. Erstatning i medfør af stk. 2 kan ikke overstige 15.900 kr. for hver passager. Erstatningsbeløbet reguleres hvert år pr. 1. januar med 2 pct. tillagt tilpasningsprocenten for det gældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. De herefter fremkomne beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. Transportministeren bekendtgør hvert år de regulerede beløb.

Stk. 4. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at jernbanevirksomhedernes erstatningsansvar efter stk. 1 som følge af terrorvirksomhed el.lign. begrænses til et bestemt beløb.

§ 50. Erstatning for personskade eller tab af forsørger, jf. § 49, stk. 1, kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde forsætligt har medvirket til skaden. Erstatning kan endvidere nedsættes og i særlige tilfælde bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde ved grov uagtsomhed har medvirket til skaden.

Stk. 2. Erstatning for tingskade, jf. § 49, stk. 2, kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte forsætligt eller uagtsomt har medvirket til skaden.

§ 51. Jernbanevirksomheden skal erstatte skader på ejendom eller personer, der ikke befordres med jernbanevirksomheden, som foranlediges ved påkørsel. Ved sådanne skader finder §§ 50 og 52 tilsvarende anvendelse. Påkørsel af løsgående dyr er ikke omfattet af erstatningspligten.

§ 52. Jernbanevirksomheden kan gøre regres mod infrastrukturforvalteren, i det omfang en skade er forvoldt ved fejl eller uagtsomhed fra infrastrukturforvalterens side.

§ 53. Jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere skal tegne ansvarsforsikring, der dækker krav om erstatning for skader i forbindelse med jernbanevirksomhed eller skader, som er forvoldt af infrastrukturforvaltere, medmindre kravene er omfattet af statens selvforsikringsprincip.

Stk. 2. Ophører forsikringen med at gælde, hæfter forsikringsselskabet dog over for tredjemand for skaden efter policens pålydende, endnu i 2 måneder efter at forsikringsselskabet over for Trafikstyrelsen har anmeldt forsikringens ophør, medmindre kravene er dækket af anden forsikring eller kravene er omfattet af statens selvforsikringsprincip.

Stk. 3. Erstatningsansvaret ved befordring af gods i national trafik følger de fælles regler for kontrakter om international befordring af gods med jernbane (CIM). For stykgods gælder dog den maksimale erstatning, der er fastsat i konvention om fragtaftaler ved international godstransport ad landevej (CMR).

Stk. 4. Transportministeren fastsætter nærmere regler om forhold efter stk. 1, herunder om oversættelse af udenlandske forsikringspolicer og minimumsforsikringsbeløb og regulering heraf m.v.

§ 54. Transportministeren kan fastsætte regler om transport af farligt gods på jernbaneområdet, herunder om virksomhedernes indberetninger om forhold vedrørende farligt gods. Transportministeren kan endvidere fastsætte regler om afsenders erstatningsansvar over for jernbanevirksomheden, såfremt der ved indlevering af gods afgives urigtig, unøjagtig eller ufuldstændig betegnelse eller der sker overtrædelse af gældende sikkerhedsforskrifter.

Kapitel 11

Jernbanesikkerhed og interoperabilitet

§ 55. Trafikstyrelsen er sikkerhedsmyndighed på jernbaneområdet. I forhold vedrørende jernbanesikkerhed er Trafikstyrelsen uafhængig og ikke undergivet transportministerens instruktionsbeføjelse.

§ 56. Transportministeren kan fastsætte regler om sikkerhed og interoperabilitet på jernbaneområdet.

§ 57. Jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere er ansvarlige for sikkerheden på deres respektive del af jernbanesystemet.

Stk. 2. Infrastrukturforvalteren er ansvarlig for jernbanesikkerheden i niveauoverkørsler med de anlæg, der er nødvendige til sikring af vejtrafikken.

Sikkerhedscertifikater og -godkendelser

§ 58. Jernbanevirksomheder skal have et sikkerhedscertifikat, der udstedes af Trafikstyrelsen.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte regler om kravene for at opnå sikkerhedscertifikater, herunder regler om sikkerhedsledelsessystemer, gyldighedsperiode, dispensation og ændringer af godkendelser og certifikater samt tilbagekaldelse.

§ 59. Infrastrukturforvaltere skal have en sikkerhedsgodkendelse, der udstedes af Trafikstyrelsen.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om kravene for at opnå sikkerhedsgodkendelse, herunder regler om sikkerhedsledelsessystemer, gyldighedsperiode, dispensation, ændringer af godkendelser og certifikater samt tilbagekaldelse.

§ 60. Det kræver godkendelse fra Trafikstyrelsen at tage jernbaneinfrastruktur, læsseenheder eller køretøjer på det danske jernbanenet i brug.

Stk. 2. Trafikstyrelsen godkender jernbaneinfrastruktur, læsseenheder og køretøjer, jf. stk. 1. Trafikstyrelsen kan herudover udstede typegodkendelse til køretøjer.

Stk. 3. Trafikstyrelsen kan fastsætte regler om godkendelse af køretøjer, jernbaneinfrastruktur og læsseenheder, herunder om, at visse forhold kan undtages fra godkendelse.

Sikkerhedsregler og trafikale sikkerhedsregler

§ 61. Trafikstyrelsen godkender de sikkerhedsregler, som infrastrukturforvalteren udarbejder, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Infrastrukturforvalteren kan udarbejde og ændre egne sikkerhedsregler i henhold til virksomhedens sikkerhedsledelsessystem uden Trafikstyrelsens godkendelse, hvis de krav, der er fastsat i medfør af stk. 3, er opfyldt.

Stk. 3. Trafikstyrelsen fastsætter, hvilke krav sikkerhedsledelsessystemet skal opfylde, for at infrastrukturforvaltere kan udarbejde og ændre sikkerhedsregler i henhold til deres sikkerhedsledelsessystem.

Stk. 4. Trafikstyrelsen godkender jernbanevirksomhedens og infrastrukturforvalterens trafikale sikkerhedsregler.

Stk. 5. Transportministeren fastsætter nærmere regler om jernbanevirksomhedens og infrastrukturforvalterens trafikale sikkerhedsregler, jf. stk. 4.

Niveauoverkørsler, der er åbne for almindelig færdsel

§ 62. Udgifter til drift og vedligeholdelse af anlæg til sikring af vejtrafikken i niveauoverkørsler, der er åbne for almindelig færdsel, afholdes af infrastrukturforvalteren.

Stk. 2. Når anlægsarbejder på vejnettet medfører behov for etablering af nye eller omfattende ændring af eksisterende anlæg til sikring af vejtrafikken i niveauoverkørsel, afholdes udgifterne hertil af vedkommende vejmyndighed. Udgifterne afholdes af infrastrukturforvalteren, hvis etablering af eller ændring i sikkerhedsforanstaltningerne skyldes anlægsarbejder på banenettet.

Stk. 3. Transportministeren kan efter høring af den relevante infrastrukturforvalter og vejmyndighed pålægge infrastrukturforvalteren eller vejmyndigheden at anlægge eller udbygge viadukter til sikring af vejtrafikken i niveauoverkørsler, der er åbne for almindelig færdsel. Udgifter efter 1. pkt. afholdes af staten. Medfører anlæg eller udbygning af en viadukt fremtidige lettelser i infrastrukturforvalterens årlige udgifter, afholder infrastrukturforvalteren et beløb, der svarer til den kapitaliserede værdi af udgiftsbesparelsen og andre indvundne fordele. Transportministeren fastsætter beløbets størrelse, såfremt der ikke er enighed herom.

Stk. 4. Transportministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om anlæg til sikring af vejtrafikken i niveauoverkørsler, der er åbne for almindelig færdsel.

Niveauoverkørsler, der ikke er åbne for almindelig færdsel

§ 63. Anlæg til sikring af vejtrafikken i niveauoverkørsler, der ikke er åbne for almindelig færdsel, etableres og vedligeholdes af infrastrukturforvalteren for det pågældende baneafsnit.

Stk. 2. Transportministeren fastsætter regler om sikkerhed i niveauoverkørsler, der ikke er åbne for almindelig færdsel, herunder om anlæg til sikring af vejtrafikken.

Uafhængig tredjeparts vurdering og sagkyndig bistand

§ 64. Trafikstyrelsen kan kræve, at jernbanevirksomheder eller infrastrukturforvaltere, der ansøger om godkendelse af køretøjer, jernbaneinfrastruktur eller sikkerhedsregler, jf. §§ 60 og 61, skal bruge en uafhængig tredjeparts vurdering i forbindelse med ansøgning om godkendelsen.

Stk. 2. Trafikstyrelsen godkender uafhængige tredjeparter og fører tilsyn med disse.

Stk. 3. Trafikstyrelsen kan stille krav om, at der for jernbanevirksomhedens eller infrastrukturforvalterens regning kan anvendes sagkyndig bistand i forbindelse med tilsyn efter § 70.

Stk. 4. Trafikstyrelsen fastsætter regler om godkendelse af og krav til en uafhængig tredjeparts vurderinger, jf. stk. 1 og 2, herunder om uafhængighed og kompetence.

Krav til sikkerhedsklassificerede funktioner

§ 65. Den, som udfører sikkerhedsklassificerede funktioner på jernbaneområdet, skal have

- 1) opnået nødvendige faglige kvalifikationer via en uddannelse, der er godkendt af Trafikstyrelsen, jf. § 66, og
- 2) en helbredsgodkendelse, jf. § 68.

Stk. 2. Trafikstyrelsen kan fastsætte regler og træffe afgørelse om, hvorvidt en funktion anses for at være en sikkerhedsklassificeret funktion.

§ 66. Trafikstyrelsen godkender uddannelser til udførelse af sikkerhedsklassificerede funktioner på jernbaneområdet.

Stk. 2. Transportministeren godkender uddannelsessteder for lokomotivførere i henhold til krav, der er fastsat i retsakter fra Den Europæiske Union.

Stk. 3. Trafikstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om de uddannelser, der er nævnt i stk. 1, herunder regler om certificering, uddannelsernes indhold og krav til lærere.

Stk. 4. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med uddannelsessteder for lokomotivførere, jf. stk. 2, herunder bemyndige andre statslige myndigheder eller offentlige institutioner til at udføre dette tilsyn.

§ 67. Transportministeren kan pålægge jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere mod betaling og på lige og ikkediskriminerende vilkår at uddanne lokomotivførere, togførere og andet personale på jernbaneområdet, herunder at stille praktikpladser til rådighed.

Stk. 2. Transportministeren fastsætter nærmere regler om uddannelse og praktikpladser efter stk. 1.

Stk. 3. Transportministeren fastsætter regler om, at jernbanevirksomheder, der udfører passagertrafik omfattet af kontrakt om offentlig tjeneste, skal indgå i en betalingsordning i forbindelse med den praktiske del af lokomotivføreruddannelsen.

§ 68. Transportministeren kan fastsætte regler om udstedelse af helbredsgodkendelser og krav til helbred for personer, der udfører sikkerhedsklassificerede funktioner på jernbaneområdet, herunder om udtagning af blod-, sved- og urinprøver i forbindelse med helbredsundersøgelser.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte regler om udpegning af læger og psykologer i forbindelse med udstedelse af helbredsgodkendelser m.v.

Stk. 3. Trafikstyrelsen fører tilsyn med, at de aftaler, der indgås med læger og psykologer, jf. stk. 2, overholdes.

Alkohol og andre bevidsthedspåvirkende stoffer m.v.

§ 69. En sikkerhedsklassificeret person må ikke udføre eller forsøge at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner, når den pågældende

- 1) har indtaget spiritus i et sådant omfang, at den pågældende er ude af stand til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner på fuldt betryggende måde,
- 2) har en alkoholkoncentration i blodet på 0,20 promille eller derover,
- 3) har indtaget bevidsthedspåvirkende stoffer i et sådant omfang, at den pågældende er ude af stand til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner på fuldt betryggende måde,
- 4) har blod, der under eller efter udførelsen af den sikkerhedsklassificerede funktion indeholder bevidsthedspåvirkende stoffer, som efter regler fastsat af justitsministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, jf. færdselslovens § 54, stk. 1, og som ikke er indtaget i henhold til en lovlig recept,

- 5) har indtaget bevidsthedspåvirkende stoffer i henhold til en lovlig recept, hvis indtagelsen ikke er sket i overensstemmelse med recepten og den pågældende er ude af stand til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner på fuldt betryggende måde, eller
- 6) på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse eller mangel på søvn eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at den pågældende er ude af stand til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner på fuldt betryggende måde.

Stk. 2. En arbejdsgiver eller anden foresat må ikke lade nogen udføre sikkerhedsklassificerede funktioner i forbindelse med driften af jernbanevirksomhed eller infrastrukturforvaltning, når den pågældende befinder sig i en tilstand som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Har en arbejdsgiver eller en anden foresat formodning om, at en person udfører eller forsøger at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner i en sådan tilstand som nævnt i stk. 1, skal arbejdsgiveren eller den foresatte sørge for, at den pågældende fritages for de sikkerhedsklassificerede funktioner.

Stk. 4. Politiet kan med henblik på at konstatere en eventuel overtrædelse af stk. 1 til enhver tid forlange, at den sikkerhedsklassificerede person afgiver udåndings-, sput- eller svedprøve eller lader sine øjne besigtige.

Stk. 5. Politiet kan fremstille en person til udtagelse af blod- eller urinprøve, hvis der er grund til at antage, at den pågældende har overtrådt stk. 1 og en udåndings-, sput- eller svedprøve ikke er tilstrækkelig eller den pågældende nægter eller er ude af stand til at foretage en udåndings-, sput- eller svedprøve. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan politiet tillige fremstille den pågældende til undersøgelse hos en læge.

Stk. 6. Stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse på personer, der udfører kørsel med letbanekøretøjer på områder omfattet af færdselslovens § 1.

Stk. 7. Transportministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om prøver og undersøgelser, der er nævnt i stk. 4 og 5.

Tilsyn

§ 70. Trafikstyrelsen fører tilsyn med, at indehaveren af et sikkerhedscertifikat, jf. § 58, eller en sikkerhedsgodkendelse, jf. § 59, overholder betingelserne herfor.

Stk. 2. Trafikstyrelsen fører tilsyn med, at indehaveren af et sikkerhedscertifikat eller en sikkerhedsgodkendelse overholder gældende lovgivning på jernbaneområdet vedrørende interoperabilitet, beredskab, jernbanesikring og jernbanesikkerhed, herunder farligt gods, helbredskrav, uddannelseskraft, anlæg til sikring af vejtrafikken i niveauoverkørsler, godkendelse af jernbanekøretøjer og jernbaneinfrastruktur m.v. Trafikstyrelsen kan ligeledes føre tilsyn med sikkerhedsmæssige ydelser, som udføres af andre virksomheder for indehaveren af et sikkerhedscertifikat eller en sikkerhedsgodkendelse.

Stk. 3. Trafikstyrelsen fører tilsyn med, at personer, der udfører sikkerhedsklassificerede funktioner, jf. § 65, besidder de nødvendige helbredsmæssige og faglige kvalifikationer.

§ 71. Trafikstyrelsen eller personer, der af Trafikstyrelsen er bemyndiget hertil, har til enhver tid mod behørig legitimation adgang til køretøjer, jernbaneinfrastruktur, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, uanset om disse befinder sig på områder, der hører til infrastrukturforvaltere og jernbanevirksomheder eller private, med henblik på at føre tilsyn i henhold til loven eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 2. Trafikstyrelsen kan for de pågældende infrastrukturforvalteres og jernbanevirksomheders regning udføre eller kræve udført afprøvninger, målinger og kontrol, forlange udtalelser fra infrastrukturforvalternes og jernbanevirksomhedernes ledelse og medarbejdere og kræve al dokumentation af betydning for tilsynet udleveret.

Stk. 3. Trafikstyrelsen kan kræve al dokumentation vedrørende de sikkerhedsmæssige ydelser udleveret fra de virksomheder, der er nævnt i § 70, stk. 2, 2. pkt.

Påbud og forbud

§ 72. Opfylder indehaveren af et sikkerhedscertifikat, jf. § 58, eller en sikkerhedsgodkendelse, jf. § 59, ikke vilkår og betingelser fastsat i sikkerhedscertifikatet eller sikkerhedsgodkendelsen eller i en godkendelse, jf. § 60, stk. 2, kan Trafikstyrelsen udstede påbud om, at denne straks eller inden for en nærmere angivet tidsfrist skal foretage de nødvendige foranstaltninger for at opfylde disse vilkår og betingelser.

§ 73. Trafikstyrelsen kan udstede påbud til indehaveren af et sikkerhedscertifikat, jf. § 58, eller en sikkerhedsgodkendelse, jf. § 59, om, at denne straks eller inden for en nærmere angivet tidsfrist skal foretage de foranstaltninger, der er nødvendige for at udbedre de forhold, der er konstateret ved et tilsyn efter § 70, stk. 2.

Stk. 2. Efter udløbet af tidsfristen kan Trafikstyrelsen om nødvendigt lade disse foranstaltninger udføre for indehaverens, jf. stk. 1, regning. Er de sikkerhedsmæssige forhold uforsvarlige, kan det i et påbud fastsættes, at driften skal indstilles eller begrænses, indtil påbuddet er efterkommet.

§ 74. Ved konstatering af forhold, der udgør en risiko for jernbanesikkerheden, kan Trafikstyrelsen udstede påbud til indehaveren af et sikkerhedscertifikat, jf. § 58, eller en sikkerhedsgodkendelse, jf. § 59, om, at denne straks eller inden for en nærmere angivet tidsfrist skal foretage de foranstaltninger, der efter Trafikstyrelsens vurdering er nødvendige for at udbedre disse forhold. I påbuddet kan det fastsættes, at driften skal indstilles eller begrænses, indtil påbuddet er efterkommet.

Stk. 2. Ved konstatering af forhold, der udgør en risiko for sikkerheden for vejtrafikken i niveauoverkørsler, kan Trafikstyrelsen udstede påbud til infrastrukturforvalteren om, at denne straks eller inden for en nærmere angivet tidsfrist skal foretage de foranstaltninger, der efter Trafikstyrelsens vurdering er nødvendige for at udbedre disse forhold. I påbuddet kan det fastsættes, at driften skal indstilles eller begrænses, indtil påbuddet er efterkommet.

Stk. 3. Efter udløbet af tidsfristen kan Trafikstyrelsen om nødvendigt lade disse foranstaltninger udføre for indehaverens, jf. stk. 1, eller infrastrukturforvalterens, jf. stk. 2, regning.

§ 75. Trafikstyrelsen kan, såfremt de sikkerhedsmæssige forhold for jernbanetrafikken eller for vejtrafikken i niveauoverkørsler er klart uforsvarlige, straks nedlægge forbud mod drift på en nærmere angivet strækning eller mod drift med nærmere angivne køretøjer.

Stk. 2. Forbud efter stk. 1 kan meddeles mundtligt eller skriftligt og har virkning fra modtagelsen. Et mundtligt meddelt forbud gælder i 3 dage. Et skriftligt forbud gælder i 14 dage. Forbud kan forlænges skriftligt.

Udveksling af oplysninger

§ 76. Trafikstyrelsen kan udveksle oplysninger med tilsvarende udenlandske nationale sikkerhedsmyndigheder, der er omfattet af EU-reglerne på jernbaneområdet, herunder oplysninger om sikkerhedscertifikater, certificeringsordninger og tilsyn hermed.

§ 77. Trafikstyrelsen kan i kontrol- og tilsynsøjemed udveksle oplysninger om lokomotivførerlicenser og -certifikater med tilsvarende udenlandske myndigheder, der er omfattet af EU-reglerne på jernbaneområdet.

Indberetning og sikkerhedsrapporter

§ 78. Virksomheder på jernbaneområdet skal give indberetning til Trafikstyrelsen til brug for styrelsens forebyggende jernbanesikkerhedsmæssige arbejde om ulykker og forløbere for ulykker samt sikkerhedsmæssige uregelmæssigheder på jernbaneområdet.

Stk. 2. Ansatte i virksomheder på jernbaneområdet og personer, der udfører sikkerhedsklassificerede funktioner på jernbaneområdet, skal give indberetning til den virksomhed, som de er ansat i, om ulykker og forløbere for ulykker samt sikkerhedsmæssige uregelmæssigheder på jernbaneområdet.

Stk. 3. Ansatte i virksomheder på jernbaneområdet og personer, der udfører sikkerhedsklassificerede funktioner på jernbaneområdet, kan uanset stk. 2 give indberetning til Trafikstyrelsen om ulykker og forløbere for ulykker samt sikkerhedsmæssige uregelmæssigheder på jernbaneområdet.

Stk. 4. Ansatte i Trafikstyrelsen og eventuelle tilkaldte sagkyndige er under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e forpligtet til over for uvedkommende at hemmeligholde oplysninger, som indberettes efter stk. 1-3 eller efter regler fastsat i medfør af stk. 5.

Stk. 5. Transportministeren fastsætter nærmere regler om stk. 1-3, herunder i hvilke tilfælde der skal gives indberetning, hvornår og i hvilken form indberetningen skal gives, og hvilke oplysninger indberetningen skal indeholde.

§ 79. Jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere skal hvert år fremsende en sikkerhedsrapport omhandlende det foregående kalenderår til Trafikstyrelsen.

Stk. 2. Trafikstyrelsen offentliggør hvert år en rapport om sin virksomhed på jernbanesikkerhedsområdet. Samtidig med offentliggørelsen sendes rapporten til Det Europæiske Jernbaneagentur.

Stk. 3. Trafikstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om virksomhedernes sikkerhedsrapporter, jf. stk. 1.

Kapitel 12

Beredskab

§ 80. Jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere skal foretage nødvendig planlægning og træffe nødvendige foranstaltninger for at sikre jernbanen og jernbanedriften i beredskabssituationer og andre ekstraordinære situationer. Jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere skal indbyrdes koordinere planlægning og udførelse af beredskabsopgaver, herunder også vedrørende jernbanesikringsopgaver og opgaver varetaget af virksomhedshjemmeværnet.

Stk. 2. Jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere skal endvidere foretage nødvendig planlægning og træffe nødvendige foranstaltninger for at sikre passagerers personlige sikkerhed i beredskabssituationer og andre ekstraordinære situationer.

Stk. 3. Jernbanevirksomheder og infrastrukturforvaltere forpligtes til efter transportministerens nærmere bestemmelse at stille transportkapacitet til disposition mod fuld erstatning i de situationer, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 4. Trafikstyrelsen varetager den overordnede koordination vedrørende beredskabsarbejdet og fører tilsyn hermed.

Stk. 5. Personer, der deltager i beredskabsarbejdet, er under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e forpligtet til over for uvedkommende at hemmeligholde fortrolige oplysninger, som de får kendskab til i forbindelse med beredskabsarbejdet, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. De fortrolige oplysninger, der er omfattet af stk. 5, kan videregives til udenlandske myndigheder og internationale organisationer, når det følger af Danmarks internationale forpligtelser.

Stk. 7. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om jernbanevirksomheders og infrastrukturforvalteres beredskab, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 8. Transportministeren kan fastsætte regler om sikring af jernbanen og passagerers personlige sikkerhed og om varetagelse af beredskabsarbejdet, herunder om udstedelse af påbud og forbud til infrastrukturforvaltere og jernbanevirksomheder.

Kapitel 13

Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbane

Undersøgelse af jernbaneulykker

§ 81. Havarikommissionen undersøger alvorlige ulykker på jernbaneområdet i Danmark.

Stk. 2. Havarikommissionen kan undersøge øvrige ulykker og hændelser på jernbaneområdet i Danmark.

Stk. 3. Havarikommissionen kan endvidere iværksætte undersøgelser i forbindelse med alvorlige ulykker, ulykker og hændelser på jernbaneområdet i udlandet, såfremt den kompetente udenlandske myndighed anmoder herom.

§ 82. Når en ulykke eller hændelse på jernbaneområdet er indtruffet i Danmark, skal Havarikommissionen omgående underrettes herom af den pågældende jernbanevirksomhed og infrastrukturforvalter.

Stk. 2. En jernbanevirksomhed, der benytter dansk registreret køretøj, skal omgående underrette Havarikommissionen herom, hvis ulykken eller hændelsen på jernbaneområdet sker i udlandet.

Stk. 3. Trafikstyrelsen skal omgående underrette Havarikommissionen om de ulykker og hændelser på jernbaneområdet, som Trafikstyrelsen bliver bekendt med.

Stk. 4. Transportministeren fastsætter nærmere regler om underretningspligt og rapportering af ulykker og hændelser på jernbaneområdet.

§ 83. Havarikommissionen bestemmer omfanget af og formen for de undersøgelser, der foretages i anledning af en ulykke eller hændelse på jernbaneområdet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Transportministeren kan på ethvert tidspunkt pålægge Havarikommissionen at foretage yderligere undersøgelser i en sag.

Stk. 3. Havarikommissionen kan genoptage en afsluttet undersøgelse, såfremt der fremkommer nyt og væsentligt materiale i sagen.

§ 84. Ved Havarikommissionens undersøgelse af en ulykke eller hændelse på jernbaneområdet skal undersøgelseslederen udføre sine opgaver så effektivt og hurtigt som muligt.

§ 85. Når en ulykke eller hændelse på jernbaneområdet undersøges af Havarikommissionen, må de køretøjer, der er indblandet i ulykken, og den berørte jernbaneinfrastruktur, dele eller indhold heraf eller spor i øvrigt ikke fjernes eller røres, før Havarikommissionen eller politiet i forståelse med Havarikommissionen giver tilladelse hertil.

Stk. 2. Havarikommissionen har ret til at registrere bevismateriale og i forståelse med politiet at foretage fjernelse af vragdele, jernbaneinfrastruktur, dele eller indhold heraf eller spor i øvrigt til undersøgelser, målinger og kontrol.

§ 86. Havarikommissionen kan fra alle relevante virksomheder og myndigheder forlange al dokumentation, der er nødvendig for undersøgelsen, fremlagt, herunder oplysninger i dødsattester udstedt efter retslægeligt ligsyn og oplysninger i retslægelige obduktionserklæringer.

Stk. 2. Havarikommissionen kan endvidere foretage afhøringer af enhver person, som må formodes at kunne give oplysninger af betydning for undersøgelsen.

§ 87. Havarikommissionen kan forlange retligt forhør efter retsplejelovens § 1018.

§ 88. Havarikommissionen har uden retskendelse adgang til at foretage undersøgelse af køretøjer og jernbaneinfrastruktur, uanset om disse befinder sig på privat område.

§ 89. Havarikommissionen kan for infrastrukturforvalternes og jernbanevirksomhedernes regning udføre eller kræve udført afprøvninger, målinger og kontrol, forlange udtalelser fra infrastrukturforvalternes og jernbanevirksomhedernes ledelse og medarbejdere og kræve al dokumentation udleveret i den forbindelse.

§ 90. Havarikommissionen kan, i det omfang det skønnes fornødent, kræve politiets og Trafikstyrelsens bistand til undersøgelse af ulykker og hændelser på jernbaneområdet.

Stk. 2. Foreligger der mistanke om strafbart forhold, kan politiet selvstændigt foretage de efterforskningsskridt, der af anklagemyndigheden skønnes fornødne, og kan hertil kræve bistand af Trafikstyrelsen og Havarikommissionen.

§ 91. I forbindelse med undersøgelse af ulykker og hændelser på jernbaneområdet kan Havarikommissionen ved konstatering af forhold, der udgør en risiko for jernbanesikkerheden, anmode Trafikstyrelsen om at udstede påbud eller forbud til infrastrukturforvalterne og jernbanevirksomhederne om udbedring af disse forhold.

§ 92. Havarikommissionen skal løbende holde Trafikstyrelsen underrettet om fund og omstændigheder omkring en undersøgelse, der skønnes af væsentlig betydning for jernbanesikkerheden, og skal uden unødigt ophold gøre Trafikstyrelsen bekendt med sine vurderinger heraf.

§ 93. Når undersøgelsen er afsluttet, udarbejder Havarikommissionen en rapport om undersøgelsens resultater med eventuelle anbefalinger om sikkerhedsmæssige forhold m.v. Rapporten sendes til transportministeren og Trafikstyrelsen. Rapporten offentliggøres, medmindre afgørende hensyn taler herimod. Såfremt Havarikommissionen ikke offentliggør en rapport, skal denne beslutning offentliggøres.

Stk. 2. Når den foretagne undersøgelses omfang taler derfor, kan Havarikommissionen fravige stk. 1 og i stedet udarbejde en kortfattet redegørelse.

Stk. 3. I tilfælde af yderligere undersøgelser efter § 83, stk. 2, eller genoptagelse af en undersøgelse efter § 83, stk. 3, udarbejder Havarikommissionen en rapport eller redegørelse i overensstemmelse med stk. 1 og 2.

Organisering

§ 94. Havarikommissionen er uafhængig og er ikke undergivet instruktionsbeføjelser fra transportministeren.

Stk. 2. Transportministeren kan dog pålægge Havarikommissionen særlige opgaver, der har et generelt jernbanesikkerhedsmæssigt formål.

Stk. 3. Transportministeren fastsætter Havarikommissionens sammensætning.

§ 95. Havarikommissionen skal beslutte, at repræsentanter for fremmede stater kan deltage i Havarikommissionens arbejde, i det omfang Danmark ved aftale har forpligtet sig hertil.

Stk. 2. Havarikommissionen kan, hvor den finder det nødvendigt, beslutte, at sagkyndige kan deltage i Havarikommissionens arbejde.

Årsberetning

§ 96. Havarikommissionen offentliggør hvert år en beretning om sin virksomhed på jernbaneområdet. Samtidig med offentliggørelsen sendes beretningen til Det Europæiske Jernbaneagentur.

§ 97. Trafikstyrelsen giver mindst én gang om året tilbagemelding til Havarikommissionen om, hvilke foranstaltninger der er gennemført eller planlagt som resultat af anbefalinger i Havarikommissionens rapporter og redegørelser.

Tavshedspligt

§ 98. Havarikommissionen, Trafikstyrelsen, tilkaldte sagkyndige og andre, der medvirker i en undersøgelse, som foretages af Havarikommissionen, er under ansvar efter straffelovens §§ 152-152 e forpligtet til over for uvedkommende at hemmeligholde, hvad de bliver vidende om i forbindelse med undersøgelsen.

Kapitel 14

Kundgørelse og indberetninger

§ 99. Transportministeren kan fastsætte regler om, at forskrifter og tekniske specifikationer fastsat i medfør af §§ 29 og 56 ikke indføres i Lovtidende. Reglement for international jernbanetransport af farligt gods (RID) og senere ændringer heraf indføres ikke i Lovtidende.

Stk. 2. Transportministeren fastsætter regler om, hvordan der kan opnås adgang til indholdet af de forskrifter og tekniske specifikationer, der ikke indføres i Lovtidende, jf. stk. 1.

§ 100. Transportministeren kan fastsætte regler om pligt for jernbanevirksomheder, infrastrukturforvaltere og andre, som udfører opgaver på jernbaneanrådet, til at indberette data, herunder til planlægnings- og analyseopgaver, for at sikre overholdelsen af de krav, der følger af denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, eller krav, der følger af EU-retsakter.

Kapitel 15

EU-forhold og internationale forhold

§ 101. Transportministeren kan indgå konventioner med andre lande om befordring af personer, bagage og gods med jernbane. Bestemmelserne i sådanne konventioner gælder i Danmark efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Transportministeren kan indgå aftaler med andre lande om anerkendelse af godkendelser på uddannelses- og helbredsområdet inden for jernbaneanrådet og om forvaltning af godstogskorridorer.

Stk. 3. Transportministeren kan fastsætte regler om gennemførelse i dansk ret af aftalerne efter stk. 2.

§ 102. Transportministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse og anvendelse af retsakter fastsat af Den Europæiske Union om forhold på jernbaneanrådet, herunder regler om meddelelse af påbud og forbud og om oplysningspligter.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte regler om en akkrediteringsordning for de organer, institutioner eller andre, der i henhold til retsakter fastsat af Den Europæiske Union skal varetage opgaver om forhold på jernbaneanrådet.

Kapitel 16

Jernbanenævnet

§ 103. Jernbanenævnet varetager tilsyns- og klagefunktioner på jernbaneanrådet. Jernbanenævnet kan undersøge sager på eget initiativ eller efter klage.

Stk. 2. Jernbanenævnet er uafhængigt og er ikke undergivet instruktionsbeføjelse fra transportministeren. Jernbanenævnet skal i sin sammensætning, organisering og virke være uafhængigt af enhver jernbanevirksomhed, infrastrukturforvalter og ansøger og ethvert afgiftsorgan. Jernbanenævnet skal desuden være funktionelt uafhængigt af enhver kompetent myndighed, der tager sig af tildelingen af en kontrakt om offentlig tjeneste.

Stk. 3. Jernbanenævnet fører tilsyn med konkurrencesituationen på markederne for jernbanetransportydelse med henblik på at undgå en u hensigtsmæssig udvikling i disse markeder og er nationalt tilsynsorgan i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneanråde og regler til gennemførelse heraf samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et europæisk banenet med henblik på konkurrencebaseret godstransport.

Stk. 4. Derudover fører Jernbanenævnet tilsyn med overholdelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser.

Stk. 5. Formanden for Jernbanenævnet skal være dommer. Formanden udpeges af vedkommende retspræsident.

Stk. 6. Jernbanenævnets øvrige medlemmer, jf. stk. 5, udpeges af erhvervs- og vækstministeren efter høring af transportministeren.

Stk. 7. Transportministeren fastsætter nærmere regler om Jernbanenævnet, herunder om udpegning af medlemmer, udførelse af dets virksomhed, opgaver, sammensætning, sekretariatsbetjening og uafhængighed.

§ 104. Jernbanenævnet kan gennemføre revisioner eller iværksætte eksterne revisioner hos infrastrukturforvaltere, forvaltere af servicefaciliteter og jernbanevirksomheder, jf. dog stk. 2, for at kontrollere, om reglerne om adskillelse af regnskaber i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde er overholdt.

Stk. 2. Jernbanenævnet skal gennemføre revisioner eller iværksætte eksterne revisioner, jf. stk. 1, i forhold til jernbanevirksomheder med kontrakt om offentlig tjeneste, som ikke er tildelt efter udbud.

§ 105. Jernbanenævnet kan påbyde jernbanevirksomheder, infrastrukturforvaltere og andre virksomheder på jernbaneområdet at give de oplysninger, som er nødvendige for Jernbanenævnets virksomhed.

§ 106. Jernbanenævnet udveksler oplysninger om sit arbejde, sine principper for beslutningstagning og sin praksis med tilsvarende tilsynsorganer i lande, der er omfattet af EU-reglerne på jernbaneområdet.

§ 107. Jernbanenævnet kan pålægge ugentlige tvangsbøder til den, der undlader at

- 1) udlevere oplysninger efter § 105 inden for den frist, som Jernbanenævnet har givet, eller
- 2) efterkomme en afgørelse truffet af Jernbanenævnet som led i dets udførelse af de klage- og tilsynsfunktioner, der følger af § 103, jf. § 113, stk. 4.

§ 108. Jernbanenævnet afgiver hvert år en beretning om sin virksomhed i det forgangne kalenderår. Beretningen offentliggøres på Jernbanenævnets hjemmeside.

Kapitel 17

Afgifter og gebyrer

§ 109. For udførelse af tilsyn, herunder med sikkerhedscertifikater og sikkerhedsgodkendelser m.v., jf. § 70, betaler jernbanevirksomheder, virksomheder, der er certificerede efter § 11, og infrastrukturforvaltere, herunder bybaner, en afgift som fastsat i stk. 2-7.

Stk. 2. Jernbanevirksomheder og virksomheder, der er certificerede efter § 11, betaler et årligt grundbeløb på 50.900 kr. pr. sikkerhedscertifikat og en årlig aktivitetsafgift på 0,0445 kr. pr. kørt togkilometer.

Stk. 3. Infrastrukturforvaltere betaler et årligt grundbeløb på 50.900 kr. pr. sikkerhedsgodkendelse og en årlig aktivitetsafgift på 0,0445 kr. pr. kørt togkilometer på den pågældendes jernbaneinfrastruktur.

Stk. 4. Virksomheder, som udfører transport på bybaner, betaler et årligt grundbeløb på 50.900 kr. pr. sikkerhedscertifikat og en årlig aktivitetsafgift på 0,0445 kr. pr. kørt togkilometer. Forvaltere af bybaner betaler et årligt grundbeløb på 50.900 kr. pr. sikkerhedsgodkendelse og en årlig aktivitetsafgift på 0,0445 kr. pr. kørt togkilometer på den pågældende infrastruktur.

Stk. 5. De beløb, der er anført i stk. 2-4, reguleres en gang årligt pr. 1. januar med den sats for det generelle pris- og lønindeks, der er fastsat af Finansministeriet. Transportministeren offentliggør reguleringer hvert år, første gang pr. 1. januar 2016.

Stk. 6. Grundbeløbet, jf. stk. 2-4, opkræves for det pågældende år i januar måned. Aktivitetsafgiften opkræves ligeledes i januar måned med regulering i september måned på grundlag af det foregående års opgjorte antal kørte togkilometer.

Stk. 7. En virksomhed, der er underlagt det tilsyn, der er nævnt i stk. 1, betaler grundbeløbet og aktivitetsafgiften, jf. stk. 2-4, uanset om virksomheden ophører eller påbegyndes i løbet af det pågældende år.

Stk. 8. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om opkrævning m.v. af afgiften nævnt i stk. 1-4, herunder regler om betaling for rykkerskrivelser.

§ 110. Transportministeren kan fastsætte regler om gebyrer til dækning af Trafikstyrelsens omkostninger ved varetagelse af de øvrige opgaver i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør af EU-regler på jernbaneområdet, herunder regler om opkrævning, rentetilskrivning efter renteloven, rykkerskrivelser m.v.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte regler om gebyrer til dækning af Trafikstyrelsens omkostninger ved varetagelse af opgaver vedrørende byggesagsbehandling i henhold til anlægslove på jernbaneområdet, herunder regler om opkrævning, rentetilskrivning efter renteloven, rykkerskrivelser m.v.

§ 111. De udgifter, der er forbundet med Jernbanenævnets drift, betales af de jernbanevirksomheder, som Jernbanenævnet fører tilsyn med efter denne lov eller regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 2. Jernbanevirksomheder, der er omfattet af Jernbanenævnets tilsyn, skal årligt betale 0,0886 kr. pr. kørt togkilometer på statens jernbaneinfrastruktur, jernbaneinfrastruktur ejet af A/S Storebælt eller A/S Øresund og anden jernbaneinfrastruktur beliggende på den danske del af det transeuropæiske transportnet (TEN-T-nettet).

Stk. 3. Bybaner samt privatbaner, der ikke kører på jernbaneinfrastruktur på det transeuropæiske transportnet (TEN-T-nettet), er ikke omfattet af stk. 2.

Stk. 4. Det beløb, der er nævnt i stk. 2, reguleres en gang årligt pr. 1. januar med den sats for det generelle løn- og prisindeks, der er fastsat af Finansministeriet. Transportministeren offentliggør reguleringer hvert år, første gang pr. 1. januar 2016.

Stk. 5. Det beløb, der er anført i stk. 2, opkræves for det pågældende år i januar måned med regulering i september måned på grundlag af det foregående års opgjorte antal kørte togkilometer.

Stk. 6. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling for Jernbanenævnets tilsyn, herunder om, at jernbanevirksomheder, der ikke i fuldt omfang er underlagt tilsynet, kan undtages fra betalingsforpligtelsen.

Stk. 7. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om opkrævning m.v. af afgiften nævnt i stk. 1-4, herunder regler om betaling for rykkerskrivelser.

Stk. 8. For behandling af klager, der indbringes for Jernbanenævnet, betaler klager et gebyr på 4.000 kr. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om gebyret.

Kapitel 18

Delegation og klageadgang

Delegation

§ 112. Transportministeren kan bemyndige Trafikstyrelsen, Banedanmark, Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbane eller andre statslige myndigheder til at udøve ministerens beføjelser i denne lov.

Stk. 2. Transportministeren kan bemyndige andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, som Trafikstyrelsen, Banedanmark eller Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbane er tillagt efter denne lov.

Stk. 3. Transportministeren kan bemyndige sagkyndige, private virksomheder eller offentlige institutioner til at foretage typegodkendelser, prøvninger og eftersyn af emballage til farligt gods, jf. § 54, og til at udstede helbredsgodkendelser, jf. § 68.

Klageadgang

§ 113. Transportministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser og beslutninger, der træffes i henhold til denne lov, herunder om klagefrister, eller om, at afgørelserne eller beslutningerne ikke kan påklages til transportministeren.

Stk. 2. Stk. 1 gælder tilsvarende, hvor transportministeren har bemyndiget andre statslige myndigheder til at udøve Trafikstyrelsens, Banedanmarks eller Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbanes beføjelser efter loven, jf. § 112, stk. 2.

Stk. 3. Stk. 1 gælder tilsvarende i de tilfælde, hvor transportministeren har bemyndiget sagkyndige, private virksomheder eller offentlige institutioner til at udøve ministerens beføjelser efter loven, jf. § 112, stk. 3.

Stk. 4. Transportministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og beslutninger kan påklages til Jernbanenævnet, herunder at de afgørelser, der kan påklages til Jernbanenævnet, ikke først kan påklages til anden administrativ myndighed, og at Jernbanenævnets afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

§ 114. Transportministeren kan fastsætte regler om passagerers klageadgang efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser.

§ 115. Søgsmål til prøvelse af afgørelser og beslutninger om forhold omfattet af denne lov, herunder Jernbanenævnets afgørelser, skal indbringes for domstolene, senest 8 uger efter at afgørelsen eller beslutningen er kommet frem til klageren. Finder indbringelse for domstolene ikke sted inden for fristen, er den pågældende afgørelse eller beslutning endelig.

Stk. 2. Søgsmål i henhold til § 37, stk. 4, skal dog være anlagt, inden 6 måneder efter at klagemyndighedens afgørelse er kommet frem til klageren.

Stk. 3. En afgørelse eller beslutning som nævnt i stk. 1 og 2 kan ikke indbringes for domstolene, før den administrative klageadgang er udnyttet.

Kapitel 19

Straffebestemmelser

§ 116. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder straffes den, der

- 1) påbegynder eller driver virksomhed uden fornødne certifikater, jf. § 58, godkendelser, jf. §§ 59, 60 og 68, eller tilladelser, jf. § 9,
- 2) tilsidesætter vilkår eller betingelser knyttet til en tilladelse eller godkendelse efter nr. 1,
- 3) hindrer Trafikstyrelsen i at foretage tilsyn efter §§ 70 og 71 eller Havarikommissionen for Civil Luftfart og Jernbane i at foretage undersøgelse efter § 81,
- 4) overtræder §§ 24 eller 26, § 42, stk. 1, §§ 43-46, § 48, stk. 1 og 2, § 80, stk. 1 og 2, eller § 85 eller
- 5) overtræder Europa-Parlamentets og Rådets forordning om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser.

Stk. 2. Den, der undlader at efterkomme et påbud eller forbud, der er udstedt i henhold til loven eller de forskrifter, der er fastsat i medfør heraf, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Straffen for tilsidesættelse af et påbud eller forbud i henhold til §§ 72-75 kan dog stige til fængsel indtil 2 år.

Stk. 3. Den, der afgiver urigtige oplysninger til administrative myndigheder, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning.

Stk. 4. Straf efter stk. 1, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3 kan stige til fængsel indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) forvoldt skade på personer, materiel eller miljø eller fremkaldt nærliggende fare herfor eller
- 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre.

§ 117. For overtrædelser af forskrifter, der fastsættes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under skærpene omstændigheder fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. For overtrædelse af bestemmelser i forordninger fastsat af Den Europæiske Union om forhold, som er omfattet af denne lov, kan der i forskrifter, der fastsættes i medfør af loven, ligeledes fastsættes straf af bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpene omstændigheder fængsel indtil 2 år.

§ 118. Med fængsel indtil 2 år straffes den, der

- 1) overtræder § 69, stk. 1 og 2, eller
- 2) udfører sikkerhedsklassificerede funktioner for en jernbanevirksomhed eller infrastrukturforvalter, til trods for at retten hertil er midlertidigt inddraget eller frakendt efter § 123.

Stk. 2. Under særligt formildende omstændigheder kan straffen for overtrædelse efter stk. 1 udgøre bøde.

§ 119. Der kan pålægges juridiske personer, herunder selskaber, strafansvar efter straffelovens 5. kapitel.

§ 120. Med bøde straffes den, der skaffer sig eller forsøger at skaffe sig befordring med ugyldig billet eller ugyldigt kort.

§ 121. Den, der med forsæt beskadiger eller uberettiget flytter opstillede sneskærme eller lignende sneværn, jf. § 32, straffes med bøde, medmindre strengere straf er forskyldt efter straffeloven.

§ 122. Den, der i overensstemmelse med § 78, stk. 1-3, eller regler fastsat i medfør af § 78, stk. 5, har foretaget indberetning om sikkerhedsmæssige uregelmæssigheder, der ikke har medført en hændelse eller ulykke på jernbaneområdet, kan ikke for det pågældende forhold straffes for overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat herom i medfør af § 56 eller § 102, stk. 1.

§ 123. Ret til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner skal frakendes, når

- 1) der ved tjenestens udførelse er blevet tilsidesat væsentlige hensyn til jernbanesikkerheden eller færdselssikkerheden eller
- 2) den pågældende har udført eller forsøgt at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner efter at have indtaget spiritus eller andre bevidsthedspåvirkende stoffer, jf. § 69, stk. 1, nr. 1-3.

Stk. 2. Frakendelsen efter stk. 1, nr. 2, sker ubetinget. Frakendelsen efter stk. 1, nr. 1, sker betinget, medmindre den pågældende

- 1) forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har udøvet tjenesten på særlig hensynsløs måde,
- 2) ved forskellige lejligheder har gjort sig skyldig i forhold, der hver for sig er omfattet af stk. 1, nr. 1,
- 3) tidligere er frakendt ret til at udføre sikkerhedsklassificeret funktion betinget og det nye forhold er begået i prøvetiden eller
- 4) tidligere er frakendt ret til at udføre sikkerhedsklassificeret funktion ubetinget og det nye forhold er begået inden 5 år fra udløbet af frakendelsestiden.

Stk. 3. I tilfælde, hvor der ellers kunne ske ubetinget frakendelse efter stk. 1, nr. 2, kan der under særligt formildende omstændigheder ske betinget frakendelse.

Stk. 4. Ubetinget frakendelse sker for et bestemt tidsrum af ikke under 6 måneder eller for bestandig. Betinget frakendelse sker, på vilkår af at den pågældende i en prøvetid på indtil 3 år fra endelig dom ikke udfører sikkerhedsklassificerede funktioner under sådanne omstændigheder, at retten dertil skal frakendes.

Stk. 5. Trafikstyrelsen kan midlertidigt inddrage retten til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner, såfremt der under udøvelsen af tjenesten sker væsentlig tilsidesættelse af gældende regler og krav. Trafikstyrelsen skal i forbindelse med afgørelsen vejlede den pågældende om prøvelsesadgangen efter stk. 6.

Stk. 6. Den, hvis ret til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner er midlertidigt inddraget, kan forlange inddragelsen prøvet af domstolene. Domstolene træffer ved kendelse afgørelse om inddragelsen.

Stk. 7. Det tidsrum, hvori retten har været midlertidigt inddraget, fradrages i frakendelsestiden.

Stk. 8. Er en person, der har ret til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner, og som har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat eller ansat i en dansk jernbanevirksomhed eller hos en dansk infrastrukturforvalter, straffet i udlandet for et forhold, der bedømt efter denne lov ville have medført fra-

kendelse af ret til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner, kan sådan frakendelse ske efter offentlig påtale i Danmark.

Stk. 9. Er en person, der har ret til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner, i medfør af færdselsloven frakendt retten til at føre motordrevet køretøj ubetinget, kan Trafikstyrelsen for det tidsrum, frakendelsen er sket, fratage den pågældende ret til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner, såfremt det strafbare forhold, for hvilket vedkommende er dømt, begrunder en nærliggende fare for misbrug af retten til at udføre sikkerhedsklassificerede funktioner. Den pågældende kan forlange fratagelsen indbragt for domstolene. Trafikstyrelsen skal i forbindelse med fratagelsen vejlede den pågældende herom.

Kapitel 20

Lovens ikrafttræden og ophævelse og ændring af andre love

§ 124. Loven træder i kraft den 15. juni 2015, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Transportministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 16, stk. 3 og 4.

Stk. 3. Lov om jernbane, jf. lovbekendtgørelse nr. 1249 af 11. november 2010, ophæves.

Stk. 4. Bekendtgørelser, regulativer m.v., der er udstedt i medfør af den lov, der er angivet i stk. 3, forbliver i kraft, indtil de afløses eller ophæves af bestemmelser fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 5. Aftaler indgået i henhold til den lov, der er angivet i stk. 3, og som er gældende på lovens ikrafttrædelsestidspunkt, videreføres med deres indhold, indtil aftalen udløber eller ændres.

§ 125. I lov om DSB, jf. lovbekendtgørelse nr. 1184 af 12. oktober 2010, som ændret ved § 1 i lov nr. 1402 af 23. december 2012, foretages følgende ændring:

1. Efter § 2 indsættes:

»§ 2 a. DSB stiller efter transportministerens beslutning køretøjer til rådighed for trafik udført som offentlig tjeneste, der sendes i udbud. Køretøjerne stilles til rådighed på lejevilkår for en periode op til kontraktens længde.

Stk. 2. Transportministeren kan pålægge DSB at udføre trafik som offentlig tjeneste mod betaling.

Stk. 3. Transportministeren fastlægger nærmere vilkår for DSB's forpligtelse efter stk. 1.«

§ 126. I lov nr. 588 af 24. juni 2005 om Sund og Bælt Holding A/S, som ændret ved § 1 i lov nr. 581 af 4. maj 2015, foretages følgende ændringer:

1. § 4, *stk. 1*, ophæves.

Stk. 2-6 bliver herefter stk. 1-5.

2. § 4, *stk. 2*, 2. *pkt.*, der bliver til stk. 1, 2. *pkt.*, affattes således:

»Transportministeren fastsætter regler om hel eller delvis overdragelse af ansvaret for vedligeholdelse og reinvesteringer i forhold til de danske jernbanetilslutningsanlæg til den faste forbindelse over Øresund (Kastrupbanen og Vigerslevbanen) til A/S Øresundsforbindelsen, herunder at selskabet afholder udgifterne hertil.«

3. I § 4, *stk. 3*, der bliver stk. 2, udgår »og 2«.

4. I § 4, *stk. 5*, der bliver stk. 4, ændres to steder »stk. 4« til: »stk. 3«.

§ 127. I lov nr. 96 af 31. marts 1965 om ekspropriationer under Trafikministeriet, som ændret ved § 10 i lov nr. 393 af 10. juni 1997 og § 4 i lov nr. 155 af 12. marts 2003, foretages følgende ændring:

1. § 1, *stk. 1*, *litra a*, og §§ 2 og 3 ophæves.

§ 128. I lov nr. 151 af 18. februar 2015 om Odense Letbane foretages følgende ændringer:

1. § 5 affattes således:

»§ 5. § 38 i jernbaneloven finder anvendelse i forbindelse med projektering af Odense Letbane, jf. § 2, således at transportministeren delegerer sin beføjelse efter § 38 i jernbaneloven til Odense Letbane P/S.«

2. § 6, stk. 2, ophæves.

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 2-5.

3. § 14, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Transportministeren kan bemyndige Odense Letbane P/S til som anlægsmyndighed at udøve ministerens beføjelser efter §§ 33-37 i jernbaneloven.«

§ 129. I lov nr. 552 af 6. juni 2007 om en Cityring, som ændret ved § 1 i lov nr. 526 af 27. maj 2013, § 1 i lov nr. 748 af 25. juni 2014, § 160 i lov nr. 1520 af 27. december 2014 og § 1 i lov nr. 156 af 18. februar 2015, foretages følgende ændring:

1. Efter § 12 indsættes i *kapitel 5*:

»§ 12 a. § 38 i jernbaneloven finder anvendelse i forbindelse med projektering af Cityringen, således at transportministeren delegerer sin beføjelse efter § 38 i jernbaneloven til Metroselskabet I/S.«

§ 130. I lov nr. 165 af 26. februar 2014 om letbane på Ring 3 foretages følgende ændring:

1. § 12 affattes således:

»§ 12. § 38 i jernbaneloven finder anvendelse i forbindelse med projektering af letbanen på Ring 3, jf. § 2, således at transportministeren delegerer sin beføjelse efter § 38 i jernbaneloven til Ring 3 Letbane I/S.«

§ 131. I lov nr. 719 af 25. juni 2014 om projektering af nyanlæg og hastighedsopgraderinger af en række jernbane-strækninger på hovedbanen og regionalbanerne foretages følgende ændring:

1. § 2 affattes således:

»§ 2. § 38 i jernbaneloven finder anvendelse i forbindelse med projektering af de anlægsprojekter, der er nævnt i § 1, nr. 1 og 2, således at transportministeren delegerer sin beføjelse efter § 38 i jernbaneloven til Vejdirektoratet.«

§ 132. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Givet på Amalienborg, den 27. maj 2015

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Magnus Heunicke

- ¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/49/EF af 29. april 2004 om jernbanesikkerhed i EU og om ændring af Rådets direktiv 95/18/EF om udstedelse af licenser til jernbanevirksomheder og direktiv 2001/14/EF om tildeling af jernbaneinfrastrukturkapacitet og opkrævning af afgifter for brug af jernbaneinfrastruktur samt sikkerhedscertificering (jernbanesikkerhedsdirektivet), EF-Tidende 2004, nr. L 164, side 44, som ændret senest ved Kommissionens direktiv 2014/88/EU af 9. juli 2014 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/49/EF for så vidt angår fælles sikkerhedsindikatorer og fælles metoder til beregning af omkostningerne ved ulykker og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde, EU-Tidende 2012, nr. L 343, side 32.